

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 14, 2019

Nummer 14, 2019

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:598](#) 16-04-2019

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2019:203](#) 25-01-2019

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2018:2527](#) 30-08-2018

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2019:1568](#) 28-02-2019

Annotatie

[Annotatie bij Rechtbank Noord-Holland 28 februari 2019, ECLI:NL:RBNHO:2019:1568.](#)

prof. mr. J.S. Nan

Annotatie

[Bevestigen en/of vernietigen? Annotatie onder Hof Den Haag 30 augustus 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:2527 en Hof 's-Hertogenbosch 25 januari 2019, ECLI:NL:GHSHE:2019:203 in verband met Hoge Raad 30 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:372.](#)

mr. dr. P.A.M. Mevis

RECHTSPRAAK

Hulp bij zelfdoding van zijn (stief)moeder door niet-arts. Overmacht in de zin van noodtoestand? Kan verdachte zich als naaste van (stief)moeder beroepen op eerbiediging van zijn privéleven?

De verdachte, die geen arts is, is zijn 99-jarige (stief)moeder, [betrokkene 1], behulpzaam geweest bij zelfdoding. Gesprekken tussen [betrokkene 1] en haar huisarts hadden, ondanks de daartoe strekkende wens van [betrokkene 1], niet ertoe geleid dat door de huisarts medewerking is verleend aan euthanasie. In juni 2008 heeft [verdachte] zijn (stief)moeder op haar uitdrukkelijke verzoek medicijnen verstrekt die zij heeft ingenomen, waarna ze is overleden.

[verdachte] heeft van de gebeurtenissen, waaronder een gesprek waarin zijn (stief)moeder zei dat ze klaar was met het leven, video-opnamen gemaakt. De beeldopnamen zijn op 8 februari 2010 in de documentaire 'De laatste wens van Moek. Een zelf geregisseerde dood' uitgezonden in het programma *Netwerk*. Daarop is [verdachte] vervolgd wegens strafbare hulp bij zelfdoding.

Het procesverloop in deze zaak is als volgt geweest:

- (i) De Rechtbank Gelderland heeft de verdachte bij vonnis van 22 oktober 2013, ECLI:NL:RBGEL:2013:397 schuldig verklaard zonder oplegging van straf of maatregel.
- (ii) Het Hof Arnhem-Leeuwarden heeft bij arrest van 13 mei 2015, ECLI:NL:GHARL:2015:344 geoordeeld dat de verdachte een beroep toekwam op overmacht in de zin van noodtoestand. Het hof heeft de verdachte daarom ontslagen van alle rechtsvervolging.
- (iii) De Hoge Raad heeft bij arrest van 14 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:418 het arrest van het Hof Arnhem-Leeuwarden gedeeltelijk vernietigd. De beslissing van dat hof over de bewezenverklaring is in stand gebleven. De Hoge Raad heeft het arrest uitsluitend vernietigd 'wat betreft het door het Hof gegeven ontslag van alle rechtsvervolging' en de zaak verwezen naar het Hof 's-Hertogenbosch, 'opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan'.

(iv) Het Hof 's-Hertogenbosch heeft de verdachte bij arrest van 31 januari 2018, ECLI:NL:GHSHE:2018:345 wegens hulp bij zelfdoding veroordeeld tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van zes maanden. Namens de verdachte is cassatie ingesteld tegen dat arrest.

Advocaat-generaal Bleichrodt ziet in zijn conclusie van 18 december 2018, ECLI:NL:PHR:2018:1385, geen reden om de uitspraak van het hof te vernietigen. Ook de Hoge Raad komt hierna tot dat oordeel. De cassatiemiddelen die namens de verdachte zijn voorgesteld, worden door de Hoge Raad verworpen. De veroordeling van de verdachte is daarmee definitief.

Het tweede middel klaagt over de verwerping van het beroep op overmacht in de zin van noodtoestand.

Het hof heeft onder meer het volgende vastgesteld. Bij [betrokkene 1] bestond de wens haar leven te beëindigen. Zij leed onder een veelheid aan lichamelijke klachten en maakte duidelijk dat zij 'klaar was met haar leven'. De verdachte heeft nadat het euthanasieverzoek van [betrokkene 1] door de huisarts op 8 februari 2008 was afgewezen, bij welk gesprek de verdachte aanwezig is geweest, de mogelijkheid om te trachten zijn (stief)moeder, al dan niet door tussenkomst van derden, op andere gedachten te brengen onbenut gelaten. Tevens heeft hij nagelaten, al dan niet via de Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde (NVVE), één of meer artsen te consulteren teneinde met hen de stervenswens van [betrokkene 1] te bespreken. In plaats daarvan heeft de verdachte, nadat hem was gebleken dat zijn (stief)moeder zelf een einde aan haar leven wilde maken en voor dat doel ongeschikte medicatie had verzameld, aangeboden haar te helpen bij de uitvoering van die stervenswens. Daartoe heeft hij uit eigen beweging een protocol opgesteld voor de avond waarop [betrokkene 1] zou sterven en heeft hij diverse geneesmiddelen verzameld. Nadat hij in de avond van 7 juni 2008 zijn (stief)moeder behulpzaam was geweest bij het innemen van een dodelijke hoeveelheid medicijnen, is de verdachte weggegaan en heeft hij haar alleen gelaten, waarna [betrokkene 1] gedurende de daaropvolgende nacht alleen is overleden. Die dag is door de huisarts een verklaring van natuurlijk overlijden van [betrokkene 1] afgegeven, wat de verdachte zo heeft gelaten. Eerst in 2010 heeft de verdachte via zijn raadsman de feitelijke toedracht onder de aandacht van het Openbaar Ministerie gebracht.

Bij de beoordeling van het door de verdediging gedaan beroep op overmacht in de zin van noodtoestand heeft het hof tot uitgangspunt genomen dat de wetgever met betrekking tot het verlenen van hulp bij zelfdoding en het toepassen van euthanasie heeft voorzien in een bijzondere en specifieke rechtvaardigingsgrond die zich beperkt tot het handelen van artsen, en heeft het vervolgens onderzocht of zich in het onderhavige geval niettemin 'uitzonderlijke omstandigheden' hebben voorgedaan op grond waarvan de ten laste gelegde handelingen van

de verdachte – die de hoedanigheid van arts miste – gerechtvaardigd kunnen worden geacht. Daarvan uitgaande heeft het hof het verweer verworpen.

Door aldus te oordelen heeft het hof het onder 5.2 weergegeven toetsingskader niet miskend. Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk, in aanmerking genomen dat het hof aan de onder 5.3 weergegeven vaststellingen kennelijk en niet onbegrijpelijk de gevolgtrekking heeft verbonden dat niet aannemelijk is geworden dat geen redelijk alternatief bestond voor de door de verdachte gemaakte keuze om zijn (stief)moeder bij haar zelfdoding behulpzaam te zijn, noch voor de wijze waarop en de omstandigheden waaronder de uitvoering van die keuze in dit geval is geschied.

Het middel faalt.

Opmerking verdient het volgende. Voor zover het middel berust op de opvatting dat ingeval door een verdachte die geen arts is, een beroep is gedaan op overmacht in de zin van noodtoestand, de rechter bij de beoordeling van dat verweer nooit omstandigheden mag betrekken die ook tot uitdrukking komen in de zorgvuldigheidseisen als bedoeld in artikel 293 lid 2 Sr, vindt deze opvatting geen steun in het recht. Die voor een arts geldende zorgvuldigheidseisen zijn als zodanig niet van toepassing in een geval als het onderhavige waarin de verdachte de – cruciale – hoedanigheid van arts mist (vgl. HR 14 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:418, r.o. 4.3). Het is evenwel niet uitgesloten dat een omstandigheid die in het kader van die zorgvuldigheidseisen relevant is, ook van belang kan zijn voor de beoordeling van een – in een geval als het onderhavige slechts bij hoge uitzondering te aanvaarden – beroep op overmacht in de zin van noodtoestand, bijvoorbeeld bij de beoordeling van eisen van proportionaliteit en subsidiariteit.

Het middel klaagt over de verwerping van het verweer dat artikel 294 lid 2 Sr buiten toepassing moet blijven omdat de toepassing daarvan in de onderhavige zaak in strijd is met artikel 8 EVRM. Daartoe klaagt het middel in de kern dat de verdachte zich als naaste van zijn (stief)moeder kan beroepen op eerbiediging van zijn privéleven als bedoeld in artikel 8 lid 1 EVRM en dat zijn bestraffing een ontoelaatbare inbreuk op dit recht inhoudt.

Blijkens de onder 3.2 weergegeven overwegingen heeft het hof geoordeeld dat uit de rechtspraak van het EHRM over het bij artikel 8 EVRM gewaarborgde recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer niet kan worden afgeleid dat toepassing van artikel 294 lid 2 Sr in een geval als het onderhavige – waarin de verdachte, die ten tijde van het handelen de hoedanigheid van arts miste, een naast familielid bij zelfdoding behulpzaam is geweest en deze middelen daartoe heeft verschaft – in strijd is met het bij artikel 8 EVRM gewaarborgde recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Dat oordeel is juist, mede gelet op de

jurisprudentie van het EHRM die is samengevat in de conclusie van de advocaat-generaal onder 43 tot en met 46 waaruit onder meer naar voren komt dat de lidstaten op dit terrein een ruime 'margin of appreciation' toekomt.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:598

Zaaknummer: 18/00573

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend, A.L.J. van Strien, M.T. Boerlage en A.E.M. Röttgering

Advocaten: J. Boksem en J.T.E. Vis

Wetsartikelen: 293 Sr en 294 Sr

ANNOTATIE

**Annotatie bij Rechtbank Noord-Holland 28 februari 2019,
ECLI:NL:RBNHO:2019:1568.**

prof. mr. J.S. Nan

In deze uitspraak van 28 februari 2019 heeft de Rechtbank Noord-Holland bepaald dat het opsporingsambtenaren was toegestaan de duim van een verdachte ter ontgrendeling op diens iPhone te plaatsen.[1] De verdachte wilde de toegangscode namelijk niet geven, ook niet nadat werd aangegeven dat hij anders zou worden geboeid en zijn vingerafdruk zou worden gebruikt, desnoods met gepast geweld. Aldus geschiedde, zij het dat geen geweld is toegepast. Op die wijze werden relevante gegevens verkregen voor een onderzoek naar diverse vermogensdelicten (zoals *phishing* en oplichting) en deelname aan een criminele organisatie. De rechtbank overwoog dat, anders dan door de verdediging betoogd, deze handelwijze niet in strijd was met het *nemo tenetur*-beginsel. De verdachte heeft niets hoeven verklaren of actief ergens aan moeten meewerken, maar heeft slechts de onderzoekshandeling moeten dulden. Hierbij is een zeer geringe mate van dwang toegepast. Dat hierdoor mogelijk wilsafhankelijk en voor de verdachte belastend gegevens zouden worden verkregen, maakte haar oordeel volgens de rechtbank niet anders. Ook de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit waren volgens de rechtbank niet geschonden. Voor haar was met name van belang dat via toegang tot de telefoon de opsporing kon verwachten relevante gegevens te vergaren, de telefoon nieuw en (nog) niet te kraken was, het ging om een verdenking van ernstige strafbare feiten en slechts in beperkte mate inbreuk is gemaakt op de lichamelijke integriteit van de verdachte.

Past deze uitspraak binnen de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) en de Hoge Raad over het *nemo tenetur*-beginsel?[2] Het is inmiddels vaste jurisprudentie van het EHRM, zoals nog maar eens uiteengezet in de Grote Kamer-uitspraak *Ibrahim en anderen/Verenigd Koninkrijk*,[3] dat het recht van de verdachte om zichzelf niet te hoeven belasten hoofdzakelijk inhoudt '*respecting the will of an accused person to remain silent and presupposes that the prosecution in a criminal case seek to prove their case without resort to evidence obtained through methods of coercion or oppression in defiance of the will of the accused*'. De rechtbank verwijst hiernaar terecht, wat mij betreft. De gedachte achter dit recht is dat het,

samen met het recht om te zwijgen, de verdachte beschermt tegen *'improper compulsion'*, zodat *'miscarriages of justice'* kunnen worden voorkomen. Beide rechten zijn voor het EHRM zeer belangrijk. Zij garanderen dat de verdachte zelf kan bepalen of hij iets wil verklaren en zo ja, wat dan. Daarom is het zo belangrijk dat de verdachte tijdig van deze rechten op de hoogte geraakt, doordat hij in een vroeg stadium toegang heeft tot een raadsman die hem hierover inlicht (of door notificatie door de autoriteiten). Het EHRM bekijkt ten aanzien van het recht van de verdachte om zichzelf niet te belasten of dat in essentie is gewaarborgd in het concrete geval (*'whether a procedure has extinguished the very essence of the privilege against self-incrimination'*), waarbij in het bijzonder als factoren gelden *'the nature and degree of the compulsion, the existence of any relevant safeguards in the procedures and the use to which any material so obtained is put'*.

Het beginsel is volgens het EHRM niet absoluut. Enige druk of poging om de verdachte toch te laten praten is niet uitgesloten, als dat maar niet geschiedt *'in defiance of the will'* van de verdachte.[4] En aan het zwijgen of liegen van de verdachte mogen onder omstandigheden gevolgtrekkings worden verbonden ten nadele van de verdachte.[5] Omdat het *nemo tenetur*-beginsel in de visie van het EHRM toch vooral de verklaringsvrijheid van de verdachte beschermt, ziet het niet op het gebruik in het strafproces van materiaal dat onafhankelijk van de wil van de verdachte kan worden verkregen *'such as documents acquired pursuant to a warrant, breath, blood and urine samples and bodily tissue for the purpose of DNA testing'*. [6] Zo ruim is het bereik van het beginsel niet. Heel soms wil het EHRM de gelding van het beginsel iets oprekken, zoals bij een schending van artikel 3 EVRM. Problematisch kan ook zijn dat de belastingplichtige wordt gedwongen documenten c.q. gegevens te verschaffen. Maar dan is er eigenlijk altijd iets bijzonders aan de hand (bijvoorbeeld omdat onduidelijk is of deze documenten überhaupt wel bestaan of omdat met een aanzienlijk sanctie wordt gedreigd als de verlangde informatie uit zou blijven).[7] Voorwaarde bij alles is wel steeds dat, zoals hiervoor al aangegeven, aan de essentie van het recht om te zwijgen en om niet mee te hoeven werken aan de eigen veroordeling, niet tekort wordt gedaan. Daarom kan de wijze waarop het (echte of fysieke) bewijs wordt verkregen dermate onbehoorlijk zijn, dat sprake is van ontoelaatbare dwang of druk jegens de verdachte en het *nemo tenetur*-beginsel toch in beeld komt en geschonden wordt als het bewijs tegen hem wordt gebruikt en een belangrijke bewijspoot is. De verdachte heeft zodoende ook dan geen eerlijk strafproces gehad.[8]

Voorafgaand aan deze uitspraak had Alexander Bood stelling genomen tegen de gedwongen ontgrendeling.[9] Hij meende – kort gezegd – dat dit in principe in strijd komt met het *nemo tenetur*-beginsel als met op de verdachte uitgeoefende dwang wilsafhankelijk materiaal wordt verkregen. Mede na een bespreking van Nederlandse jurisprudentie ziet hij informatie op de telefoon die van de verdachte afkomstig is, nog steeds als wilsafhankelijk en dus onbruikbaar

na een gedwongen ontgrendeling. In daaropvolgende reacties werd dat standpunt krachtig bestreden door Lonneke Stevens, Martijn Egberts en Ward Ferdinandusse en Dave van Toor.[10] Bood hield vervolgens in een naschrift aan zijn standpunt vast.[11] Ik denk dus ook dat Bood ongelijk heeft. Het is wel juist dat de Hoge Raad sterk hangt aan het arrest *Saunders/Verenigd Koninkrijk* en voor onze hoogste strafrechter de wils(on)afhankelijkheid van het materiaal de (on)mogelijkheid voor gebruik in een strafzaak bepaalt. Hij bepaalde dit nog eens heel duidelijk in een civiele zaak over de omvang van de verplichting van een belastingplichtige om gegevens aan te leveren.[12] Materiaal dat weliswaar onder dwang is verkregen, maar bestaat onafhankelijk van de wil van de verdachte mag tegen de verdachte in een fiscale beboeting of strafzaak worden gebruikt, wilsafhankelijk materiaal niet. Daarbij is het volgens de Hoge Raad wel zo dat de overheid aannemelijk moet maken dat het gevorderde materiaal bestaat en dat de belastingplichtige daarover de beschikking heeft of, met de van hem redelijkerwijs te verwachten inspanning, kan verkrijgen. De Hoge Raad heeft voorts aangegeven dat ‘de kwalificatie van materiaal als “wilsafhankelijk” dan wel “wilsafhankelijk” – welk onderscheid samenhangt met het zwijgrecht van de betrokkene – verbonden [is] aan de aard van het materiaal (of het in fysieke zin “bestaat” onafhankelijk van de wil van de betrokkene).’ Een vaste overweging van de Hoge Raad is voorts dat de enkele grond dat de medewerking van de verdachte nodig is om documenten te verkrijgen waarin een verklaring van de verdachte is vervat, die documenten nog niet als wilsafhankelijk bewijsmateriaal moeten worden aangemerkt.[13] Zie overigens ook nog HR 14 juni 2016, ECLI:NL:HR:NL:2016:1200, NJ 2016/364, m.nt. T. Kooijmans. Daarin herhaalde de Hoge Raad dat de bevoegdheid om een voorwerp in beslag te nemen, ook de bevoegdheid omvat tot het desnoods tegen de wil van de betrokkene en met proportioneel geweld openen van diens vuist.

Anders dan Bood lees ik de overweging van de Hoge Raad over de aard van het materiaal dan ook zo, dat materiaal voor de Hoge Raad alleen wilsafhankelijk is als het nog gecreëerd moet worden met een persoonlijke inbreng van de verdachte en niet al fysiek of digitaal bestaat (of alleen nog bij elkaar moet worden gezet). Informatie afkomstig van de verdachte die al in documenten staat of in een apparaat aanwezig is of daartoe toegang geeft (denk aan Whatsapp-correspondentie, een notitie van de hand van de verdachte, etc.), is niet (meer) wilsafhankelijk. Die informatie is al vrijwillig uit het brein van de verdachte ontsproten en bruikbaar tegen de verdachte, ook als hij aan de (fysieke of digitale) verkrijging daarvan onder enige dwang (passief) moet meewerken. De verklaringsvrijheid van de verdachte is niet in het geding. De verklaring ‘bestaat’, zoals gezegd, al.[14]

Het *nemo tenetur*-beginsel verzet zich, resumerend, in eerste instantie alleen ertegen dat de verdachte *tegen zijn wil in* gedwongen wordt een verklaring alsnog mondeling te geven of

schriftelijk op te stellen of aan gegevens een nadere duiding te geven. Daarnaast heeft degene die op wettelijke basis en onder druk van een (on)behoorlijke sanctie gedwongen wordt een verklaring op te stellen of documenten moet verzamelen en vervolgens aan de autoriteiten te overhandigen, een sterke positie als hij voor het in gebreke blijven gestraft wordt of wel gegeven informatie ter bestraffing tegen hem wordt gebruikt. Dan is immers, in de woorden van de Hoge Raad, de verklaring niet in vrijheid afgelegd en wordt het *nemo tenetur*-beginsel van zijn betekenis ontdaan. Of in de woorden van het EHRM: '*the procedure has extinguished the very essence of the privilege against self-incrimination*'.^[15] De verdachte produceert dan ongewild bewijs tegen zichzelf. Voorts kan, zoals gezegd, ook de wijze van verkrijging door de overheid van reeds bestaande, door ontgrendeling te ontsluiten wilsonafhankelijke informatie maken dat toch problemen met het beginsel ontstaan.

Het afdwingen, zo nodig met gepast geweld, van medewerking van de verdachte aan het ontgrendelen van diens telefoon zodat deze kan worden onderzocht, valt mijns inziens duidelijk niet onder het bereik van het *nemo tenetur*-beginsel. De verklaringsvrijheid van de verdachte is gerespecteerd; hij heeft niet ongewild bewijs tegen zichzelf hoeven produceren. Alleen als de manier waarop de verdachte in het concrete geval zou zijn gedwongen mee te werken disproportioneel te noemen is (voorbeeld: men bracht hem met gas onder algemene narcose of brak een arm), had het beginsel toch nog in de kern kunnen worden aangetast (zeker als de ernst van het feit de gang van zaken niet zou kunnen rechtvaardigen). In dit Haarlemse geval kan wat mij betreft echter bij lange na niet gezegd worden dat de handelwijze van de politieagenten onbehoorlijk is geweest en dat om die reden alsnog een schending van het *nemo tenetur*-beginsel moet worden aangenomen. Deze uitspraak zou Den Haag- en Straatsburg-*proof* zijn geweest, waren er rechtsmiddelen tegen aangewend (hetgeen niet het geval is).

[1] Rb. Noord-Holland 28 februari 2019, ECLI:NL:RBNHO:2019:1568.

[2] Zie naast art. 6 EVRM ook nog art. 7 Richtlijn 2016/343/EU, betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld.

[3] EHRM 13 september 2016, ECLI:CE:ECHR:2016:0913JUD005054108, par. 266-269 (*Ibrahim e.a./Verenigd Koninkrijk*). Zie eerder al EHRM (Grote Kamer) 10 maart 2009, ECLI:CE:ECHR:2009:0310JUD000437802, par. 88-93 (*Bykov/Rusland*); EHRM (Grote Kamer) 29 juni 2007, ECLI:CE:ECHR:2007:0629JUD001580902, par. 53-63 (*O'Halloran en Francis/Verenigd Koninkrijk*) en EHRM (Grote Kamer) 11 juli 2006, ECLI:CE:ECHR:2006:0711JUD005481000, par. 94-102 (*Jalloh/Duitsland*).

[4] EHRM 5 februari 2003, ECLI:CE:ECHR:2002:1105JUD004853999, par. 52 (*Allan/Verenigd*

Koninkrijk), aangaande een informant op cel, waarin het EHRM de gebruikte list ('*subterfuge*') te ver vond gaan. In EHRM (Grote Kamer) 10 maart 2009, ECLI:CE:ECHR:2009:0310JUD000437802 (*Bykov/Rusland*) werd het gebruik van bewijsmateriaal dat was verkregen via een informant die contact moest houden met de verdachte wel geaccordeerd.

[5] EHRM 8 februari 1996, ECLI:CE:ECHR:1996:0208JUD001873191 (*John Murray/Verenigd Koninkrijk*), bijv. EHRM 4 juli 2000, ECLI:CE:ECHR:2000:0704DEC004314998 (*Kok/Nederland*) (niet-ontvankelijkheidsbeslissing). De 'bewijslast' mag echter niet te snel overgaan van het Openbaar Ministerie op de verdachte, zie bijv. EHRM 20 juni 2001, ECLI:CE:ECHR:2001:0320JUD003350196 (*Telfner/Oostenrijk*) en EHRM 18 juni 2010, ECLI:CE:ECHR:2010:0318JUD001320105 (*Krumpholz/Oostenrijk*). Hierover ook HR 5 juni 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW7372, *NJ* 2012/369.

[6] Zie immers al EHRM 17 december 1996, ECLI:CE:ECHR:1996:1217JUD001918791, par. 69 (*Saunders/Verenigd Koninkrijk*). In Richtlijn 2016/343/EU, wordt hierbij aangesloten (zie preambule, 27-29).

[7] EHRM (Grote Kamer) 11 juli 2006, ECLI:CE:ECHR:2006:0711JUD005481000, par. 111 (*Jalloh/Duitsland*), onder verwijzing naar EHRM 25 februari 1993, ECLI:CE:ECHR:1993:0225JUD001082884 (*Funke/Frankrijk*) en EHRM 3 augustus 2001, ECLI:CE:ECHR:2001:0503JUD003182796 (*J.B./Zwitserland*). Hieraan kan EHRM 5 juli 2012, ECLI:CE:ECHR:2012:0405JUD001166304 (*Chambaz/Zwitserland*) worden toegevoegd. Zie over art. 3 EVRM en bewijsvergaring natuurlijk EHRM (Grote Kamer) 1 juni 2010, ECLI:CE:ECHR:2010:0601JUD002297805 (*Gäfgen/Duitsland*).

[8] Zie EHRM (Grote Kamer) 11 juli 2006, ECLI:CE:ECHR:2006:0711JUD005481000, par. 111 (*Jalloh/Duitsland*).

[9] A. Bood, 'Geef ze een vinger... Gedwongen ontgrendeling van een smartphone en het nemo tenetur-beginsel', *NJB* 2018/1880, afl. 36, p. 2744-2748.

[10] Resp. L. Stevens, 'Gedwongen biometrische toegangsverschaffing is niet in strijd met nemo tenetur', *NJB* 2019/315, afl. 6, p. 400-403, M. Egberts & W. Ferdinandusse, 'Reactie op Alex Bood', *NJB* 2019/316, afl. 6, p. 404 en D. van Toor, 'Het gedwongen ontgrendelen van een smartphone in het licht van het nemo-teneturbeginsel. Reactie op Boods "Geef ze een vinger ..."', *NJB* 2019/317, afl. 6, p. 405-407. Zie ook S.L.T.J. Ligthart, 'Het recht tegen zelfincriminatie ex artikel 6 EVRM. Doorwerking van het nemo tenetur-beginsel in enkele gedachte-experimenten volgens de benadering van het EHRM en van de Hoge Raad', *DD* 2019/16.

[11] A. Bood, 'Naschrift', *NJB* 2019/318, afl. 6, p. 408-409.

[12] HR 24 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1137, in verband met HR 12 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ3640, *NJ* 2013/435, m.nt. J.W. Zwemmer.

[13] HR 24 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1130, *NJ* 2015/265, m.nt. J.W. Zwemmer en herhaald in HR 24 november 2015, ECLI:NL:HR:2015:3354, *NJ* 2016/58, m.nt. J.M. Reijntjes.

[14] Zo ook S.L.T.J. Ligthart, 'Het recht tegen zelfincriminatie ex artikel 6 EVRM. Doorwerking van het nemo tenetur-beginsel in enkele gedachte-experimenten volgens de benadering van het EHRM en van de Hoge Raad', *DD* 2019/16, par. 3 en 4 onder Ad 3) Maartens smartphone.

[15] Zie resp. HR 21 december 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL0666, *NJ* 2011/425, m.nt. J.M. Reijntjes; HR 5 juli 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP6144, *NJB* 2011/1489; EHRM (Grote Kamer) 11 juli 2006, ECLI:CE:ECHR:2006:0711JUD005481000, par. 97 (*Jalloh/Duitsland*) en EHRM (Grote Kamer) 10 maart 2009, ECLI:CE:ECHR:2009:0310JUD000437802, par. 92 (*Bykov/Rusland*).

ANNOTATIE

Bevestigen en/of vernietigen? Annotatie onder Hof Den Haag 30 augustus 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:2527 en Hof 's-Hertogenbosch 25 januari 2019, ECLI:NL:GHSHE:2019:203 in verband met Hoge Raad 30 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:372.

mr. dr. P.A.M. Mevis

1. Rechterlijke vonnissen, het product van rechters als ambachtslieden en niet van hun organisatie, zijn doorgaans 'saai' in de zin dat door de veelvuldigheid ervan de ambachtelijke kwaliteit van het afzonderlijk vonnis ('product' volgens sommigen) nog weleens uit het oog wordt verloren. Dat is jammer, want die ambachtelijke kwaliteit is ook in de toekomst de aandacht van de belastingbetaler meer dan waard. Ook die van de rechterlijke macht als organisatie zelf overigens. Andere rechterlijke vonnissen zijn meer avontuurlijk; er worden nieuwe wegen ingeslagen of beproefd, maatschappelijke of juridische kwesties aangepakt, bijgesteld of verder gebracht, nieuwe wetgeving op z'n plaats gezet en wat die meer zij. Een voorwaarde voor kwaliteit van dat laatste is dat de avontuurlijke rechter tot een 18-karaats zuivere toepassing van het geldende recht in staat is, anders ontstaan er ongewild verkeerde gevolgen.

2. Het bovenstaande klinkt als een inleiding op een noot onder een arrest dat aan avontuurlijkheid niet voor de *Urgenda*-beslissingen onderdoet. Dat nu, is in de beslissingen van het Hof Den Haag en het Hof 's-Hertogenbosch niet het geval. Toch is in elk geval met het arrest van het Haagse hof enerzijds bepaald wel sprake van een enigszins gewaagde beslissing, onder andere te herkennen in de overweging van het hof dat het met zijn beslissing afwijkt van 'de beschreven praktijk', maar dat daarmee, naar het oordeel van het hof, 'de eenheid van rechtspraak' (toch) niet in het geding is. Maar de beslissing van het Haagse hof betreft in de eerste plaats de betrekkelijk technische toepassing van een onderdeel van het strafprocesrecht: het bevestigen en vernietigen van het vonnis in het strafrechtelijk appel. Tegelijk betreffen de avontuurlijke wegen van het hof wel de samenhang in en systematiek van dit onderdeel van het appelrecht. En daaroverheen ook wel de gevolgen voor de verdachte, zij het niet die in deze zaak, nu de verdachte is overleden. Van belang is daarbij dat de Hoge

Raad, binnen de grenzen van de bestaande wetgeving inclusief het zogenoemde 'voortbouwend appel', in elk geval sinds HR 13 juli 2010, *NJ* 2011/294 bezig is de gerechtshoven op een wat andere lijn van (meer) bevestigen of (gemotiveerd) vernietigen te zetten, ook in een poging de gerechtshoven tot meer sturing van de rechtbanken aan te zetten. Dat de 'implementatie' van deze boodschap de gerechtshoven niet altijd lukt, blijkt, afgezien van de hier besproken uitspraken, uit de noodzaak een en ander nog weer eens uitgebreid op een rij te zetten, zoals J. de Jong dat onlangs deed in zijn met rijke verwijzingen naar recente beslissingen gelardeerde bijdrage in *TPWS* 2019/25. Daarom is het aangewezen om, enigszins bij wijze van uitzondering, in deze SR-noot eens niet een uitspraak van de cassatierechter, maar bovenstaande beslissingen van twee gerechtshoven waarin het strafvorderlijk appelrecht wordt geïnterpreteerd en toepast, van enige kanttekeningen te voorzien.

3. De casus in de zaak van het Haagse hof is snel verteld. In de – tot aan een onherroepelijke uitspraak: een en ondeelbare – strafvervolging van de verdachte is in eerste aanleg vonnis gewezen door de Rechtbank Rotterdam. Het arrest vermeldt niet de inhoud van dat vonnis, maar de laatste overweging van het hof doet vermoeden dat het daarbij niet om een vrijspraak gaat. Waarschijnlijk is eerder sprake van een veroordeling. Hoe dat ook zij, in elk geval is tegen dat vonnis hoger beroep ingesteld, terwijl bij de behandeling van de zaak in hoger beroep komt vast te staan dat de verdachte inmiddels is overleden. Dat constateert het hof ook. En het trekt daaruit uiteraard de juiste conclusie dat de uitkomst van het rechtsgeding in hoger beroep moet zijn de einduitspraak dat het Openbaar Ministerie door het hof niet-ontvankelijk wordt verklaard (niet: niet-ontvankelijk *is*) in de (verdere) strafvervolging tegen de verdachte. Die beslissing laat overeind dat, hoezeer de dood van de verdachte (wel) onherroepelijk is, die einduitspraak van het hof dat niet is: binnen de aangewezen termijn staat cassatieberoep open; daarbinnen kan in voorkomende gevallen worden geklaagd dat de dood van de verdachte onvoldoende vaststaat (vgl. HR 7 oktober 2014, *ECLI:NL:HR:2014:2911*). Zodanig beroep is niet reeds niet-ontvankelijk omdat met het overlijden van de verdachte op dat moment de strafvervolging als het ware van rechtswege en onmiddellijk stilvalt, de taak van de appelrechter daarmee als het ware reducerend tot het vaststellen van de dood van de verdachte en het moment van intreden ervan. Dat geldt in gelijke mate voor het geval het strafbare feit verjaard is, een vergelijkbare situatie waar de redenering van het hof naar zijn oordeel ook op van toepassing zou zijn geweest. Anders zou het Openbaar Ministerie, stel dat het als enige appelleert, niet-ontvankelijk in het appel moeten worden verklaard, met onherroepelijkheid van het vonnis in eerste aanleg als gevolg.

4. Het opvallende punt is echter dat het hof uitsluitend het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk verklaart in de strafvervolging. Het hof laat heel bewust het vonnis in eerste aanleg in stand, omdat het hof meent dat zulks uit het systeem van de wet voortvloeit. Het hof

meent dat voor die beslissing ruimte bestaat nu de Hoge Raad – nog steeds naar het oordeel van het hof – nimmer aandacht heeft besteed aan de ‘princiële motieven’ die aan een beslissing in die richting ten grondslag zouden liggen.

5. De vraag naar eventuele motieven bij de Hoge Raad komt echter niet aan de orde als de argumenten voor diens jurisprudentie in de wet en het wettelijk systeem zelf besloten liggen met een evidentie die daarom geen expliciete aandacht behoeft, in elk geval niet zolang rechters daar niet van gaan afwijken. Dat laatste is in casu wel het geval. Het hof gaat er ten onrechte van uit dat het verval van het recht tot strafvervolging wegens de dood van de verdachte (inhoudelijk een punt van *materieel* strafrecht), het Openbaar Ministerie tot onmiddellijk niets meer doen in strafvorderlijke zin dwingt. Dat is niet zo omdat, zeker in een lopende vervolging (tijdens de opsporing is dat anders), het systeem van het Wetboek van Strafvordering (Sv) ervan uitgaat dat een rechter dan vervolgens ook een beslissing geeft tot beëindiging van die vervolging. De verdachte tegen wie een vervolging is ingesteld, heeft daarop zelfs een zekere aanspraak. Binnen het Wetboek van Strafvordering vormt de regeling van artikel 36 Sv daarvan, *in ultimo*, de uitdrukking. In zijn arrest van 28 februari 1984, *NJ* 1984/490 bepaalde de Hoge Raad dat de verdachte tegen wie een terechtzitting begonnen is, recht heeft op voortzetting en beëindiging van zijn zaak weswege de Hoge Raad zo’n verdachte als belanghebbende in de zin van artikel 12 Sv aanmerkt. Dat betekent dat in zaken als bovenstaande de lopende vervolging (berechting in eerste aanleg) aan de appelrechter kan en moet worden voorgelegd teneinde te doen vaststellen dat de verdachte is overleden (het feit verjaard is, etc.) en dat de strafvervolging deswege eindigt, met de betreffende einduitspraak van die rechter op het moment dat diens einduitspraak onherroepelijk wordt. Het recht tot strafvervolging eindigt in zaken als de bovenstaande niet, als het ware met terugwerkende kracht, naar het moment van overlijden van de verdachte.

6. In het procesrecht van het hoger beroep in strafzaken, als onderdeel van de ene doorlopende strafvervolging in een bepaalde zaak, ligt een en ander eveneens, zij het separaat, besloten. Door het tijdig instellen van het hoger beroep in de gevallen waarin de wet dat rechtsmiddel openstelt, is het Openbaar Ministerie gehouden de zaak ter behandeling op de terechtzitting van het hof aan te brengen en is het gerechtshof gehouden de strafzaak ter terechtzitting te behandelen. Het is niet zo, zoals het hof lijkt te menen, dat het Openbaar Ministerie daartoe niet meer bevoegd zou zijn omdat en vanaf het moment dat de verdachte inmiddels is overleden.

7. Deze stand van zaken biedt de opmaat naar de argumentatie waarom het in stand laten van het vonnis in eerste aanleg door het hof van een onjuist uitgangspunt blijkt geeft. Indien in een strafzaak hoger beroep is ingesteld, volgt, na de terechtzitting in appel, de beraadslaging en de beslissing van het hof in de strafzaak. Met het instellen van het hoger beroep is het vonnis

in eerste aanleg niet van tafel. Het hof zal daarover hebben te beslissen, in het licht van het eindoordeel dat het hof zelf over de strafzaak heeft geveld. Als het hof tot een ander oordeel is gekomen dan de rechtbank in die ene strafvervolgning, dan volgt uit de wet dat het hof daartoe dus eerst *eo ipso* het vonnis van de rechtbank moet vernietigen, anders is er simpelweg geen ruimte om het eigen oordeel in plaats van dat van de rechtbank te stellen. Uit het enkele feit dat het hof tot een ander oordeel komt, vloeit vanzelf voort dat het vonnis in eerste aanleg vernietigd moet worden nu het hof zich daarmee niet verenigt. Die noodzaak heeft, anders dan het hof in bovenstaande zaak meent, niets te maken met (de oorzaak van) het verval van het vervolgingsrecht. Het hof meent dan ook ten onrechte dat voor vernietiging van het vonnis in eerste aanleg 'geen plaats' zou zijn. In het Wetboek van Strafvordering komt een en ander tot uitdrukking in artikel 423 lid 1 Sv: volgens die wettekst kan het hof weliswaar vernietigen, maar de keuze-optie gelegen in het gebruik van het werkwoord 'kunnen' betreft de gedwongen en beperkte keuze tussen bevestigen of vernietigen en niet, zoals het hof in casu doet, geen uitspraak doen over het vonnis in eerste aanleg geweest.

8. Het hof verdedigt zijn uitleg met twee argumenten. Het eerste is dat het zich realiseert dat het vonnis in eerste aanleg in zijn benadering 'blijft hangen', maar het wijst erop dat dat vonnis dan niet onherroepelijk wordt en dan, zo is kennelijk de opvatting, kan dat geen kwaad, al is er dan nu ook een daarmee conflicterende uitspraak in appel. Deze benadering miskent de aanspraak van de verdachte op een rechterlijke uitspraak als eenmaal vervolging tegen hem is ingesteld, terwijl ook het systeem van het strafprocesrecht niet een niet-onherroepelijk vonnis kent dat op deze wijze 'blijft hangen'. En een niet-ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie is een verdergaande beslissing dan een vrijspraak (bijvoorbeeld voor de toepassing van art. 89 Sv), zodat ook die laatste uitspraak, anders dan het hof meent, niet tegen vernietiging in hoger beroep hoeft te worden beschermd mocht de rechter in eerste aanleg tot een vrijspraak zijn gekomen terwijl bij de behandeling in appel komt vast te staan dat het vervolgingsrecht inmiddels is vervallen. Tot zover het arrest van het Haagse hof.

9. 'Bevestigen of vernietigen' vereist dus ambachtelijkheid in de juiste toepassing van de wet, maar tegelijk ook het nodige praktische inzicht. Daarmee zijn we bij het arrest van het Bossche hof. Naar de toepassing van het strafprocesrecht, doet dit hof het correct. Maar dat levert voor de lezer van het arrest op het eerste gezicht enige verwondering op. In de motivering van de sanctie komt duidelijk tot uitdrukking dat en waarom het hof meent dat in casu terbeschikkingstelling (tbs) met dwangverpleging aangewezen is. Wie dan kijkt naar het dictum van het hof ziet dat het opleggen van de maatregel van tbs daarin niet expliciet als beslissing voorkomt. En dat terwijl het hof wel de sanctiebeslissing van de rechtbank vernietigt omdat het hof een hogere gevangenisstraf oplegt. Is hier sprake van een omissie? Dat is niet het geval. Het dictum bevat immers ook de opmerking dat het hof het vonnis van de

rechtbank 'voor het overige' bevestigt. Wie dan de moeite neemt om dat vonnis op te zoeken (ECLI:NL:RBZWB:2016:5916) ontdekt dat daarin inderdaad tbs is opgelegd, maar die moeite van dat opzoeken moet men dan wel doen om vast te stellen (ook in de executie) dat tbs is opgelegd. Het arrest van het hof is dan weer nodig om te vernemen dat het hof ervan uitgaat dat bij de oplegging van de maatregel door het hof (de maatregel is door het hof opgelegd maar gaat verscholen achter 'bevestiging van het vonnis in eerste aanleg') naar het oordeel van het hof sprake is van een misdrijf gericht tegen de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen, als bedoeld in artikel 38e Sr en dat de maatregel daarmee, naar het oordeel van het hof, onbeperkt kan duren.

10. Strikt genomen is het handelen van het Bossche hof niet onjuist: artikel 423 lid 1 Sv staat op zichzelf toe dat een deel van de sanctiebeslissing van de rechter in eerste aanleg wordt vernietigd en 'vervangen' en een ander deel van diezelfde sanctiebeslissing wordt bevestigd. Zie expliciet het arrest van de Hoge Raad van 30 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:372, *NJ* 2018/173. Echt handig is dat echter niet. Daarom overweegt de Hoge Raad in genoemd arrest uitdrukkelijk dat het in voorkomende gevallen aanbeveling verdient dat het dictum van het arrest van het hof een integrale weergave van alle opgelegde straffen en maatregelen bevat.

11. Bevestigen of vernietigen in appel blijft dus 'een dingetje', zeker nu de Hoge Raad, met name in verband met de inrichting van arresten van het hof met het oog op de cassatierechtspraak zoals hij die graag zou zien, voor enige rimpeling in de vijver heeft gezorgd. Des te handiger is dan de reeds genoemde beschouwing van De Jong.

RECHTSPRAAK

Verdachte wordt verweten dat hij heeft deelgenomen aan een criminele organisatie gericht op het plegen van met phishing-fraude verband houdende misdrijven (feit 9) en dat hij zich samen met andere deelnemers van deze organisatie heeft schuldig gemaakt aan oplichtingen (feit 1), diefstallen door middel van valse sleutels (feiten 2 en 6) en verschillende vormen van computercriminaliteit (feiten 3, 4, 5, 7 en 8).

In september 2015 is de politie onderzoek Cyber007 gestart. Dit onderzoek draait om een vorm van fraude die bekend staat als *phishing*. Phishing houdt kort gezegd in dat rekeninghouders of banken onder valse voorwendselen worden bewogen tot de afgifte van bankpassen en/of vertrouwelijke gegevens, die nodig zijn voor internetbankieren en het pinnen van geld. Tijdens onderzoek Cyber007 heeft de politie verschillende verdachten geïdentificeerd. Verdachte wordt verweten dat hij heeft deelgenomen aan een criminele organisatie gericht op het plegen van met phishing-fraude verband houdende misdrijven (feit 9) en dat hij zich samen met andere deelnemers van deze organisatie heeft schuldig gemaakt aan oplichtingen (feit 1), diefstallen door middel van valse sleutels (feiten 2 en 6) en verschillende vormen van computercriminaliteit (feiten 3, 4, 5, 7 en 8). De vraag die voorligt, is of de in het dossier aangedragen feiten en omstandigheden, alsmede het verhandelde ter terechtzitting voldoende redengevend zijn voor het bewijs dat hij zich aan deze strafbare feiten schuldig heeft gemaakt.

De officier van justitie heeft gerekwireerd tot bewezenverklaring van het onder 1, 2, 3, 7, 8 en 9 ten laste gelegde. Het onder 4, 5 en 6 ten laste gelegde kan volgens de officier van justitie niet wettig en overtuigend worden bewezen. Daarvan heeft de officier van justitie vrijspraak gevorderd.

De raadsman heeft bepleit dat verdachte integraal van de negen aan hem ten laste gelegde feiten moet worden vrijgesproken.

De raadsman heeft bepleit dat de bestanden, die zijn aangetroffen op de iPhone van verdachte,

van het bewijs dienen te worden uitgesloten. Tijdens het onderzoek zijn volgens de raadsman meerdere belangrijke rechtsbeginselen in aanzienlijke mate geschonden en is inbreuk gemaakt op de grondrechten van verdachte, zonder dat daarvoor een wettelijke voorziening bestaat. Hierdoor is sprake van meerdere onherstelbare vormverzuimen.

De rechtbank stelt voorop dat de opsporingsambtenaren bevoegd waren tot inbeslagname van de iPhone van verdachte. Naar het oordeel van de rechtbank mogen opsporingsambtenaren en de officier van justitie zich ook de toegang tot een in beslag genomen voorwerp, in dit geval een iPhone, verschaffen teneinde de gegevens op die telefoon veilig te stellen voor onderzoek. In dit verband is de vraag aan de orde of het plaatsen van de duim van verdachte op de iPhone zonder zijn toestemming/medewerking in strijd is met het *nemo tenetur*-beginsel. Anders dan de situatie waarin verdachte wordt gedwongen de toegangscode van zijn telefoon te geven, hetgeen een verklaring van verdachte vereist, maakt het plaatsen van de duim van verdachte op zijn iPhone naar het oordeel van de rechtbank geen inbreuk op het *nemo tenetur*-beginsel. Het betreft hier namelijk het dulden van een onderzoeksmaatregel die geen actieve medewerking van verdachte vereist. Daar komt bij dat de vingerafdruk met een zeer geringe mate van dwang is verkregen. Dat met het plaatsen van de duim van verdachte op de iPhone toegang wordt verkregen tot mogelijk wilsafhankelijke en voor hem belastende gegevens, maakt dit naar het oordeel van de rechtbank niet anders.

Er is naar het oordeel van de rechtbank slechts een beperkte inbreuk gemaakt op de lichamelijke integriteit van verdachte, welke inbreuk gelet op het risico van frustratie van het onderzoek door verdachte gerechtvaardigd was.

Het vorenstaande leidt tot de conclusie dat de toegang tot de iPhone met het onder dwang gebruikmaken van de vingerafdruk van verdachte in de gegeven omstandigheden op rechtmatige wijze heeft plaatsgevonden.

De rechtbank is van oordeel dat zich geen geval voordoet waarin de toepassing van bewijsuitsluiting in aanmerking komt. Evenmin is sprake van door het vormverzuim veroorzaakt nadeel dat zich leent voor compensatie door middel van strafvermindering. De rechtbank volstaat om die reden met de enkele constatering van dit vormverzuim. Alvorens in te gaan op de aan verdachte ten laste gelegde feiten zal de rechtbank zich uitlaten over de vraag of het telefoonnummer [telefoonnummer 1], zoals de politie stelt, aan verdachte kan worden toegeschreven. De rechtbank is van oordeel dat op grond van de bewijsmiddelen, die zijn opgenomen in de bijlage bij dit vonnis, wel aannemelijk is dat verdachte in (in ieder geval) de maand september 2015 de (enige) gebruiker was van het telefoonnummer eindigend op 722. De rechtbank verwerpt dus het verweer van de raadsman.

Ten aanzien van de ten laste gelegde feiten overweegt de rechtbank als volgt:

Oplichtingen (feit 1)

De rechtbank zal de verdachte vrijspreken van de onder 1 ten laste gelegde oplichtingen.

Diefstallen in vereniging door middel van valse sleutels (feit 2)

Op grond van de feiten en omstandigheden is de rechtbank van oordeel dat sprake is geweest van een nauwe en bewuste samenwerking tussen verdachte en zijn medeverdachten ten aanzien van de diefstallen door middel van valse sleutels en dus van medeplegen.

Computervredbreuk (feit 3)

De rechtbank komt op grond van de in de bijlage opgenomen bewijsmiddelen ook tot bewezenverklaring van de onder 3 ten laste gelegde computervredbreuk ten aanzien van [rekeninghouder 7].

Phishing-activiteiten [rekeninghouder 17] (feiten 4, 5 en 6)

Naar het oordeel van de rechtbank is niet wettig en overtuigend bewezen wat verdachte onder 4, 5 en 6 ten laste is gelegd ten aanzien van de met phishing samenhangende strafbare feiten met de bankrekening en bankpas van [rekeninghouder 17]. De rechtbank zal verdachte daarom, zoals ook door de officier van justitie en de raadsman is gerekwireerd respectievelijk bepleit, van deze feiten vrijspreken.

Medeplegen van poging tot computervredbreuk (feit 7)

De rechtbank zal verdachte eveneens vrijspreken van het onder 7 ten laste gelegde.

Vorbereidingshandelingen computervredbreuk (feit 8)

De rechtbank komt op grond van de bewijsmiddelen tot bewezenverklaring van het onder 8 ten laste gelegde treffen van voorbereidingshandelingen om computervredbreuk te plegen.

Deelname aan een criminele organisatie (feit 9)

De rechtbank stelt op basis van de bewijsmiddelen vast dat in de ten laste gelegde periode sprake is geweest van phishing-activiteiten. Uit de aard van de handelwijze blijkt naar oordeel van de rechtbank dat sprake is geweest van een gestructureerd samenwerkingsverband met een zekere duurzaamheid, die tot oogmerk had om – door middel van oplichting – bankpassen en bijbehorende pincodes te verkrijgen, daarmee computervredbreuk te plegen en computergegevens aan te tasten, met als uiteindelijk doel de bankrekeningen van de

rekeninghouders leeg te halen door geld op te nemen uit geldautomaten dan wel aankopen te doen in winkels.

De rechtbank is van oordeel dat verdachte kan worden aangemerkt als een deelnemer van de organisatie.

De rechtbank acht, op grond van de bewijsmiddelen in de bijlage bij dit vonnis en gelet op wat hiervoor is overwogen, het onder 9 ten laste gelegde dan ook wettig en overtuigend bewezen.

De rechtbank acht wettig en overtuigend bewezen dat verdachte het onder 2, 3, 8 en 9 ten laste gelegde heeft begaan.

Het bewezenverklaarde levert op:

Feit 2

diefstal door twee of meer verenigde personen, waarbij de schuldige het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van valse sleutels, meermalen gepleegd;

Feit 3

medeplegen van computervredesbreuk;

Feit 8

medeplegen van het met het oogmerk dat daarmee een misdrijf als bedoel in artikel 138ab lid 1 Sr wordt gepleegd, een computerwachtwoord, toegangscode of een daarmee vergelijkbaar gegeven waardoor toegang kan worden verkregen tot een geautomatiseerd werk of deel daarvan, voorhanden hebben;

Feit 9

deelnemen aan een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van misdrijven.

Er is geen omstandigheid aannemelijk geworden waardoor de wederrechtelijkheid aan het bewezen verklaarde zou ontbreken. Het bewezen verklaarde is derhalve strafbaar.

Er is geen omstandigheid aannemelijk geworden die de strafbaarheid van verdachte uitsluit. Verdachte is derhalve strafbaar.

Gelet op de ernst van de feiten acht de rechtbank in beginsel alleen oplegging van een (onvoorwaardelijke) gevangenisstraf gerechtvaardigd.

Gelet op de persoonlijke omstandigheden, de duur van het goed verlopen schorsingstoezicht en het afgenomen recidiverisico, dat de reclassering inmiddels inschat als laag, acht de reclassering oplegging van reclasseringstoezicht met gedragsinterventies als bijzondere voorwaarden bij een (deels) voorwaardelijke straf niet meer nodig.

Verder heeft de rechtbank meegewogen dat sprake is van een overschrijding van de redelijke termijn van berechting als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM.

Bij vonnis van 15 juni 2015 in de zaak met parketnummer 13/032439-13 heeft de politierechter te Amsterdam verdachte wegens witwassen veroordeeld tot onder andere een voorwaardelijke gevangenisstraf voor de duur van twintig dagen. De proeftijd bij die voorwaardelijke straf is op één jaar bepaald onder de algemene voorwaarde dat verdachte zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit. De mededeling van de voorwaardelijke veroordeling, als bedoeld in artikel 366a Sv, is op 3 juli 2015 aan de verdachte toegezonden.

De bij genoemd vonnis vastgestelde proeftijd is ingegaan op 30 juni 2015 en was nog niet geëindigd ten tijde van het indienen van de vordering van de officier van justitie. De rechtbank heeft bij het onderzoek ter terechtzitting bevonden dat zij bevoegd is over de vordering te oordelen, die ertoe strekt dat de voorwaardelijk opgelegde straf alsnog ten uitvoer zal worden gelegd, en dat de officier van justitie daarin ontvankelijk is.

De rechtbank is van oordeel dat de vordering moet worden toegewezen, omdat uit de inhoud van dit vonnis blijkt dat verdachte de algemene voorwaarde niet heeft nageleefd dat hij zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig zou maken aan een nieuw strafbaar feit. In de persoonlijke omstandigheden van verdachte en het tijdsverloop ziet de rechtbank reden om te bepalen dat de voorwaardelijk opgelegde gevangenisstraf, conform de LOVS-oriëntatiepunten, zal worden omgezet in een taakstraf voor de duur van 85 uren.

De rechtbank:

Verklaart niet bewezen wat aan verdachte onder 1, 4, 5, 6 en 7 is ten laste gelegd en spreekt hem daarvan vrij.

Verklaart bewezen dat verdachte het onder 2, 3, 8 en 9 ten laste gelegde heeft begaan zoals hiervoor onder 3,5 weergegeven.

Verklaart niet bewezen wat aan verdachte onder 2, 3, 8 en 9 meer of anders is ten laste gelegd dan hierboven als bewezen is aangenomen en spreekt hem daarvan vrij.

Bepaalt dat het onder 2, 3, 8 en 9 bewezen verklaarde de hierboven onder 4 vermelde strafbare feiten oplevert.

Verklaart verdachte hiervoor strafbaar.

Veroordeelt verdachte tot een gevangenisstraf voor de duur van 218 (tweehonderdachttien) dagen, met bevel dat van deze straf een gedeelte van 180 (honderdtachtig) dagen niet ten uitvoer zal worden gelegd, tenzij de rechter later anders mocht gelasten op grond dat verdachte voor het einde van de op 2 (twee) jaren bepaalde proeftijd zich aan een strafbaar feit heeft schuldig gemaakt.

Bepaalt dat de tijd die verdachte vóór de tenuitvoerlegging van dit vonnis in verzekering en voorlopige hechtenis heeft doorgebracht, bij de tenuitvoerlegging van het onvoorwaardelijke deel van de opgelegde gevangenisstraf in mindering wordt gebracht, voor zover die tijd niet reeds op een andere straf in mindering is gebracht.

Veroordeelt verdachte tevens tot het verrichten van 240 (tweehonderdveertig) uren taakstraf, die bestaat uit het verrichten van onbetaalde arbeid, bij het niet of niet naar behoren daarvan verrichten te vervangen door 120 (honderdtwintig) dagen hechtenis.

Verklaart onttrokken aan het verkeer de in beslag genomen iPhone 4 (goednummer 726468), Dell-laptop (goednummer 726476) en iPhone 6 (goednummer 569160).

Wijst toe de vordering tot vergoeding van de door de benadeelde partijen [rekeninghouder 15] en [rekeninghouder 16] geleden schade tot een bedrag van € 2.300 (drieëntwintighonderd euro), bestaande uit vergoeding voor materiële schade, en veroordeelt verdachte tot betaling van dit bedrag, vermeerderd met de wettelijke rente over dit bedrag vanaf 25 september 2015 tot aan de dag der algehele voldoening, aan de benadeelde partij, tegen behoorlijk bewijs van kwijting.

Veroordeelt verdachte tevens in de kosten door de benadeelde partijen gemaakt, tot op heden begroot op nihil, en in de kosten ten behoeve van de tenuitvoerlegging alsnog te maken.

Bepaalt dat voor zover voornoemd bedrag of een gedeelte daarvan reeds door of namens (één van de) medeverdachten aan de benadeelde partijen is betaald, verdachte in zoverre van die verplichting zal zijn bevrijd.

Legt verdachte als schadevergoedingsmaatregel ten behoeve van de benadeelde partijen [rekeninghouder 15] en [rekeninghouder 16] de verplichting op tot betaling aan de Staat van een bedrag van € 2.300 (drieëntwintighonderd euro), vermeerderd met de wettelijke rente over dit bedrag vanaf 25 september 2015 tot aan de dag der algehele voldoening, bij gebreke van betaling of verhaal te vervangen door 33 (drieëndertig) dagen hechtenis, met dien verstande dat toepassing van deze vervangende hechtenis de betalingsverplichting niet opheft.

Bepaalt dat voor zover voornoemd bedrag of een gedeelte daarvan reeds door of namens (één van de) medeverdachten aan de Staat is betaald, verdachte in zoverre van die verplichting zal zijn bevrijd.

Bepaalt dat betalingen aan de benadeelde partijen in mindering strekken op de verplichting tot betaling aan de Staat en dat betalingen aan de Staat in mindering strekken op de verplichting tot betaling aan de benadeelde partijen.

Verklaart de benadeelde partij [rekeninghouder 17] niet-ontvankelijk in de vordering.

Wijst toe de vordering van de officier van justitie tot tenuitvoerlegging in de zaak met parketnummer 13/032439-13, met dien verstande dat in plaats van de tenuitvoerlegging van de niet ten uitvoer gelegde gevangenisstraf, opgelegd bij vonnis van de politierechter te Amsterdam van 15 juni 2015, wordt opgelegd een taakstraf voor de duur van 85 (vijfentachtig) uren, bestaande uit het verrichten van onbetaalde arbeid, subsidiair 20 (twintig) dagen hechtenis.

Heft op het geschorste bevel tot voorlopige hechtenis van verdachte.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 28-02-2019

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2019:1568

Zaaknummer: 15/870028-16 en 13/032439-13 (tul)

Rechters: H.H.E. Boomgaard, N. Boots en H.D. Overbeek

Advocaten: M.C. Jonge Vos

Wetsartikelen: 94 Sv, 95 Sv en 96 Sv

RECHTSPRAAK

Ontvankelijkheid hoger beroep en inhoudelijke behandeling na te late ‘intrekking’.

Het hof acht in de onderhavige zaak voldoende redenen en rechtens te respecteren belangen aanwezig om het hoger beroep inhoudelijk te behandelen. Daarbij heeft het hof acht geslagen op de ernst en zwaarte van de voorliggende zaak in samenhang met de bij het hof nog bestaande vragen aangaande de voorliggende feiten, op de door verdachte en Openbaar Ministerie aangevoerde argumenten, op de door benadeelde partijen/nabestaanden aangevoerde argumenten aangaande de ingestelde en in hoger beroep gehandhaafde vorderingen en op de kenbaar gemaakte wensen tot het gebruikmaken van het spreekrecht door de nabestaanden. Op grond van het voorgaande heeft het hof besloten de onderhavige strafzaak tijdens het onderzoek ter terechtzitting in hoger beroep inhoudelijk te behandelen.

De advocaat-generaal heeft gevorderd dat het hof het vonnis waarvan beroep zal bevestigen met uitzondering van de opgelegde sancties en met uitzondering van de beslissing op de vordering van [benadeelde partij 4 (het zoontje van het slachtoffer)].

Ter zake van de op te leggen sancties heeft de advocaat-generaal gevorderd dat het hof, in zoverre opnieuw rechtdoende, de verdachte zal veroordelen tot een gevangenisstraf voor de duur van twaalf jaren met aftrek van voorarrest en dat het hof aan verdachte tevens de maatregel van terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege zal opleggen.

Ter zake van de vordering van [benadeelde partij 4 (het zoontje van het slachtoffer)] heeft de advocaat-generaal geconcludeerd tot vernietiging van de beslissing van de rechtbank hieromtrent en, in zoverre opnieuw rechtdoende, deze vordering voor wat betreft de kosten van levensonderhoud toe te wijzen tot een bedrag van € 20.000, voor dit bedrag de schadevergoedingsmaatregel op te leggen en de benadeelde partij voor het overige niet-ontvankelijk te verklaren.

De verdediging heeft bepleit dat er geen sprake is geweest van voorbedachte rade. Daarnaast is een strafmaatverweer gevoerd. Ten aanzien van de benadeelde partijen is bepleit te beslissen conform de rechtbank.

Er is bij betrokkene sprake van een gebrekkige ontwikkeling in de vorm van een persoonlijkheidsstoornis met narcistische, borderline- en antisociale trekken. Naast deze persoonlijkheidsstoornis is drugsgebruik opgetreden in de vorm van vooral cannabis en cocaïne en in het gebruik van anabole steroïden. In aanloop naar het ten laste gelegde is dit problematisch gebruik geworden van cannabis en cocaïne. De rapporteurs stellen een stoornis in het gebruik van cannabis vast (matig) en een stoornis in het gebruik van cocaïne (matig). De beschreven pathologie bestond ten tijde van het ten laste gelegde.

De gedragingen van betrokkene, samenhangend met zijn persoonlijkheidspathologie, hebben volgens de rapporteurs een relatie gehad met het ten laste gelegde. De eventuele invloed van het problematische cannabis- en cocaïnegebruik valt niet te objectiveren door afgenomen urine of bloedanalyse, zodat de invloed hiervan op het ten laste gelegde moeilijk is vast te stellen. In aanloop naar het ten laste gelegde verkeerde betrokkene volgens de rapporteurs in een acuut ontregeld psychiatrisch toestandbeeld, te kenmerken als een aanpassingsstoornis in emoties en gedrag. De basis hiervoor ligt in zijn persoonlijkheidsorganisatie die onder druk stond.

De rapporteurs adviseren het ten laste gelegde in verminderde mate toe te rekenen aan verdachte. Ofschoon wordt ingeschat dat de keuze- en handelingsvrijheid in substantiële mate werd ingeperkt als gevolg van de doorwerking van de persoonlijkheidsstoornis en de decompensatie van zijn narcistisch gecontroleerde psychologische afweer (met een mix van diepe woede, verlatingsangst en zelfhaat overeenkomend met een aanpassingsstoornis in emoties en gedrag), kan niet worden onderbouwd dat de keuze- en handelingsvrijheid uitputtend werd ingeperkt. Immers, er zijn ook duidelijke voorbereidende en planmatige handelingen uitgevoerd, overigens ten tijde van dit PBC-onderzoek met wisselende verklaringen ter zake van het vuurwapenbezit. Daarbij valt betrokkenes verklaring over een overdosis cocaïne voorafgaand aan het ten laste gelegde niet te objectiveren. Mocht hij daadwerkelijk een overdosis cocaïne hebben ingenomen, dan kan hieraan een eventuele gedachtenvernauwing in combinatie met optredende, vergrote impulsiviteit worden toegeschreven. De rapporteurs menen dat eventueel cocaïnegebruik geen cruciale invloed heeft gehad op het beloop van het ten laste gelegde. Betrokkene vertoonde na het ten laste gelegde, ondanks zijn eigen beschrijvingen van zijn mentale toestand, dusdanig georganiseerd gedrag dat hij kon autorijden en een vriendin opzocht. Tijdens de laatste periode van emotionele ontregeling, voorafgaand aan het ten laste gelegde, is geen adequaat hulpzoekend gedrag opgetreden.

De kern van betrokkenes problematiek ligt zo diep verankerd in zijn vroege persoonlijkheidsontwikkeling dat een langdurige en intensieve behandeling noodzakelijk wordt geacht ter voorkoming van toekomstige recidive van geweld naar een vrouw. Naar de

mening van de rapporteurs kan dit, gezien de ernst van het huidige ten laste gelegde en de schatting van het recidivegevaar, alleen plaatsvinden binnen een daartoe geoutilleerde en beveiligde omgeving. Zij adviseren daarom om de maatregel van de terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege op te leggen. De rapporteurs menen dat een intensieve langdurige en beveiligde behandeling noodzakelijk is. Gezien de gelaagdheid van de persoonlijkheidsstoornis, onder de narcistische façade is een instabiele borderline organisatie te verwachten en mede door de aanwezige psychopathische trekken, is een langdurige behandeling te verwachten. Het gevaar op een uiterlijke schijnaanpassing is, gezien betrokkene soepele sociale presentatie, een potentieel risico binnen de behandeling. Een 'lichtere' vorm van (tbs-)behandeling (zoals bijvoorbeeld tbs met voorwaarden), om het recidivegevaar binnen acceptabele grenzen terug te brengen, volstaat volgens de rapporteurs dan ook niet.

Het hof neemt voormelde bevindingen en conclusies van de psychiater en de psycholoog over. Het acht deze bevindingen en conclusies voldoende onderbouwd.

Het hof heeft bij de bepaling van de op te leggen straf gelet op de aard en de ernst van hetgeen bewezen is verklaard, op de omstandigheden waaronder het bewezen verklaarde is begaan en op de persoon van de verdachte, zoals een en ander uit het onderzoek ter terechtzitting naar voren is gekomen. Naar het oordeel van het hof kan, gelet op de ernst van het bewezen verklaarde in verhouding tot andere strafbare feiten, zoals onder meer tot uitdrukking komt in het hierop gestelde wettelijke strafmaximum en in de straffen die voor soortgelijke feiten worden opgelegd, niet worden volstaan met een andere of lichtere sanctie dan een straf die onvoorwaardelijke vrijheidsbeneming voor de hierna te vermelden duur met zich brengt.

Het hof is dan ook van oordeel dat terbeschikkingstelling noodzakelijk is. Bij dit oordeel heeft het hof in aanmerking genomen dat, naast de ziekelijke stoornis van de geestvermogens van verdachte ten tijde van het plegen van het feit, ook voldaan wordt aan de overige voorwaarden die de wet stelt aan het opleggen van de maatregel van terbeschikkingstelling, namelijk dat op het gepleegde misdrijf een gevangenisstraf van vier jaren of meer is gesteld en dat de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen die maatregel eist. Het hof acht, gelet op de ernst van de problematiek en het gevaar dat verdachte voor anderen oplevert, verpleging van overheidswege noodzakelijk.

Het hof overweegt voorts dat de maatregel van terbeschikkingstelling zal worden opgelegd ter zake van een misdrijf dat gericht is tegen de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen. De totale duur van de maatregel kan daarom een periode van vier jaar te boven gaan.

Daarnaast acht het hof het passend en geboden om aan verdachte een gevangenisstraf op te leggen. Bij de bepaling van de duur van die straf heeft het hof rekening gehouden met de mate waarin het feit aan verdachte kan worden toegerekend en de omstandigheid dat tevens de maatregel van terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege wordt opgelegd enerzijds en de ernst van het feit en de impact die dit feit op de samenleving heeft gehad anderzijds.

Voorts heeft het hof zich rekenschap gegeven van de redelijke termijn. Het hof stelt voorop dat elke verdachte recht heeft op een openbare behandeling van zijn zaak binnen een redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 EVRM.

Bij de vraag of sprake is van een schending van de redelijke termijn moet rekening worden gehouden met de omstandigheden van het geval, waaronder begrepen de processuele houding van verdachte, de aard en ernst van het ten laste gelegde, de ingewikkeldheid van de zaak en de mate van voortvarendheid waarmee deze strafzaak door de justitiële autoriteiten is behandeld.

Er is geen aanleiding om aan de termijnoverschrijding consequenties te verbinden, anders dan de enkele constatering dat de termijn in hoger beroep is geschonden.

Alles overwegende acht het hof een gevangenisstraf voor de duur van twaalf jaren, met aftrek van voorarrest, passend en geboden.

Het hof:

Verklaart de verdachte ontvankelijk in het hoger beroep.

Vernietigt het vonnis waarvan beroep ter zake van de opgelegde gevangenisstraf en de beslissing op de vordering van de [benadeelde partij 4 (het zoontje van het slachtoffer)] en doet in zoverre opnieuw recht.

Veroordeelt de verdachte tot een gevangenisstraf voor de duur van 12 (twaalf) jaren.

Beveelt dat de tijd die door de verdachte vóór de tenuitvoerlegging van deze uitspraak in enige in artikel 27 lid 2 Sv of artikel 27a Sv bedoelde vorm van voorarrest is doorgebracht, bij de uitvoering van de opgelegde gevangenisstraf in mindering zal worden gebracht, voor zover die tijd niet reeds op een andere straf in mindering is gebracht.

Wijst toe de vordering tot schadevergoeding van de [benadeelde partij 4 (het zoontje van het slachtoffer)] ter zake van het bewezen verklaarde tot het bedrag van € 29.503 (negenentwintigduizend vijfhonderddrie euro) ter zake van materiële schade, vermeerderd

met de wettelijke rente vanaf 10 augustus 2015 tot aan de dag der voldoening.

Verklaart de benadeelde partij voor het overige niet-ontvankelijk in de vordering en bepaalt dat de benadeelde partij in zoverre de vordering slechts bij de burgerlijke rechter kan aanbrengen.

Verwijst de verdachte in de door de benadeelde partij gemaakte en ten behoeve van de tenuitvoerlegging nog te maken kosten, tot aan de datum van deze uitspraak begroot op nihil.

Legt aan de verdachte de verplichting op om aan de Staat, ten behoeve van het slachtoffer, genaamd [naam], ter zake van het bewezen verklaarde een bedrag te betalen van € 29.503 (negenentwintigduizend vijfhonderddrie euro) als vergoeding voor materiële schade, bij gebreke van betaling en verhaal te vervangen door 182 (honderdtweëntachtig) dagen hechtenis, met dien verstande dat de toepassing van die hechtenis de verplichting tot schadevergoeding aan de Staat ten behoeve van het slachtoffer niet opheft.

Bepaalt dat indien en voor zover de verdachte aan een van beide betalingsverplichtingen heeft voldaan, de andere vervalt.

Bevestigt het vonnis waarvan beroep voor het overige.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 25-01-2019

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2019:203

Zaaknummer: 20-002991-16

Rechters: A.R. Hartman, A.M.G. Smit en J.T.F.M. van Krieken

Wetsartikelen: 416 Sv

RECHTSPRAAK

Het recht tot strafvordering vervalt door de dood van de verdachte.

Blijkens een gewaarmerkt afschrift van een op 8 augustus 2018 door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente Rotterdam opgemaakte akte van overlijden, [nr.], is de verdachte op 1 augustus 2018 overleden.

Mitsdien is ingevolge artikel 69 Wetboek van Strafrecht het recht tot strafvordering vervallen. Dit brengt mee dat het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk moet worden verklaard in zijn vervolging.

In de jurisprudentie kan een praktijk worden onderkend waarin de Hoge Raad in gevallen als de onderhavige niet alleen het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk in de vervolging verklaart, maar ook de bestreden uitspraak vernietigt.

Ofschoon deze praktijk in jurisprudentie en literatuur als bestendige lijn wordt beschouwd, blijkt uit de jurisprudentie niet uitdrukkelijk welke principiële motieven aan deze combinatie ten grondslag liggen, omdat de Hoge Raad daaraan in zijn overwegingen geen aandacht wijdt.

Het hof beschouwt de vraag of een combinatie van niet-ontvankelijkverklaring met een oordeel over de bestreden uitspraak juist is dan ook als een niet door de cassatierechter betreden terrein, zodat de eenheid van rechtspraak met een van de beschreven praktijk afwijkende beslissing in de onderhavige zaak niet in het geding is.

Voorop staat dat het recht tot strafvordering vervalt door de dood van de verdachte. Dat brengt mee dat de bevoegdheid van het Openbaar Ministerie tot vervolging als uitvloeisel van het recht tot strafvordering met de dood van de verdachte niet meer bestaat. Daaruit volgt dat het Openbaar Ministerie na de dood van de verdachte in geen enkele daad van vervolging meer kan worden ontvangen, daaronder begrepen het met het oog op een voor tenuitvoerlegging vatbare uitspraak uitlokken van een beslissing van de appelrechter over het bestreden vonnis.

Naar het oordeel van het hof dient dit tot de conclusie te leiden dat voor een voorziening van de appelrechter ten aanzien van de in appel bestreden uitspraak in een geval als het onderhavige geen plaats is en dat moet worden volstaan met niet-ontvankelijkverklaring van

het Openbaar Ministerie.

Weliswaar blijft de bestreden beslissing dan in stand, maar slechts als niet-onherroepelijke beslissing, waaraan dus van rechtswege ook ieder karakter van executoriale titel ontbreekt, niet alleen jegens de verdachte wat betreft de opgelegde straf of maatregel, maar – in voorkomend geval – dus ook jegens de benadeelde partij.

In een andere opvatting zou de in eerste aanleg gewezen vrijspraak waartegen het Openbaar Ministerie hoger beroep heeft ingesteld na de dood van de verdachte eveneens moeten worden vernietigd. Het hof acht een dergelijke consequentie niet juist.

Het hof verklaart het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk in de vervolging.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 30-08-2018

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2018:2527

Zaaknummer: 22-004551-15

Rechters: R.M. Bouritius, H.C. Plugge en O.E.M. Leinarts

Wetsartikelen: 69 Sv